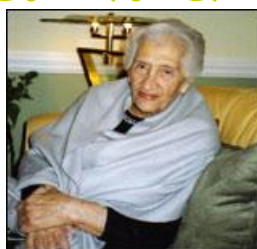

۱۲/۰۶/۲۰۱۶

برگرفته شده از کابل ناتھ، /بخش: رجال، شخصیت ها
و چهره های تاریخی

لطیفه کبیر سراج، نخستین گوینده زن در رادیو کابل

سردار عنایت الله خان پسر بزرگ امیر حبیب الله خان (امیر شهید) در سال 1289 ش، 1910 م با دختر بزرگ مرحوم محمود طرزی بنام «خیریه» که یکی از بهترین خطاط و مترجم آن عصر بود، ازدواج نمود ثمر ازدواج ایشان دوازده فرزند بود در سال 1302 ش، مطابق 1923 میلادی فرزند دهم ایشان «لطیفه» بدنیا آمد

زمانیکه امان الله غازی از سلطنت کناره گیری نمودند، سردار عنایت الله خان برادر بزرگش برای سه روز زمان امور سلطنت را بدست گرفت، چون دسایس خایانه انگلیس برایش واضح گردید و حبیب الله کلکانی بقدرت رسید، وی با تمام اعضای فامیلش در سال 1308 ش، 1929 م افغانستان را ترک گفت. اول بکشور هندوستان رفت و بعد طرف عراق حرکت کرد در آنزمان امیر فیصل پادشاه عراق بود و از طریق شهر بصره وارد خاک ایران گردید رضا شاه پهلوی کبیر پادشاه ایران از ایشان دعوت نمودند و در تهران اقامت گزید، در آن زمان لطیفه سراج کودکی بیش نبود، او مکتب را از ابتدا در کشور همسایه و همزبان ایران آغاز و ختم نمود در سال 1325 ش 1946 م پدرش سردار عنایت الله خان در تهران وفات نمود چندی بعد شاه محمود خان صدراعظم افغانستان در عهد اعلیحضرت محمد ظاهر شاه برای فامیل سردار عنایت الله خان اجازه ورود به افغانستان را اعلان کرد و دوباره بوطن برگشتند.

خیریه طرزی عنایت الله سراج در ۱۹۲۹

عکس از افغان - جرمن انلاین

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

طوری‌که قبلاً اشاره گردید فامیل سراج از جمله علم برداران نهضت دموکراسی و به‌خصوص نهضت نسوان به شمار می‌روند، لطیفه سراج مثال برجسته این ادعاست وی با رسیدن بکابل بحیث معلم در، تاریخ و جغرافیه در لیسه عالی ملالی و بحیث معلم زبان دری در شفاخانه مستورات به تدریس نرسهای ان شفاخانه پرداخت. او تنها معلم و آموزگار نبود ممثل ومشوق نهضت زنان نیز بود. با قلب مهربان نوجوانان را در راه رشد و ترقی و دموکراسی تقویت میکرد.

او و خواهرش زینب عنایت سراج از جمله مشوقین تیاتر زینب ننداری نیز می باشد. او در رشد و تقویت تیاتر زینب ننداری هم دوش با خواهرش زحمات زیاد را متقبل شد. برعلاوه کارهای عقب ستیج در نوشتن درام نیز همکاری نمود چنانچه درام معروف (افسانه) که در تیاتر زینب ننداری نمایش داده شد از ساخته های وی بود
این خانم پیشتاز زمانی به نطایقی آغاز کرد که اکثریت مردم و مخصوصاً زنان از داشتن سواد ابتداییه هم محروم بودند.

زمانیکه آقای عبدالغفور برشنا امرعمومی نشرات رادیو افغانستان بود در قدم نخست برنامه ها را در خانه به اوازش ضبط مینمود و بعد از امواج رادیو نشر میگردد بعد از برداشت، انعکاس جامعه رسماً به رادیو رفت و اخبار راساً تبصره های سیاسی و برنامه های مختلف را قرائت نمود. خانم آمنه ملکزاده و رفیه حبیب ابوبکر نیز از جمله اولین نطاقان زن بودند که همراه با خانم سراج به رادیو آمدند و به نطایقی پرداختند.
بعد از آنکه درهای فرهنگی بروی زنان باز گردید تعداد زیاد خانم های منور در جمع نطاقان اناث پیوستند.

در تاریخ افغانستان اولین بار صدای رسای زنان در قرائت اخبار که در کنار نطاقان مرد که مستقیماً نشر میشد از امواج رادیو افغانستان در کشور ما طنین انداخت، بعد از ان شنیدن اخبار کیفیت خاص داشت و از یکنواختی برآمد.

در تیاتر تمثیل نقش یک هنرمند است که با حرکات و صدا بیننده را مصروف تماشا می سازد مگر تکمیل کننده بخش اساسی درام در ستیج کارهای عقب ستیج است که او با خواهرش زینب عنایت سراج و دیگر خانم های ارجمند انجام میدادند. نظر به خدمات ارزشمندی که در ساحه فرهنگی کشور انجام داد از طرف مطبوعات کشور مورد تقدیر و تفقد قرار گرفت. اولین جایزه نطایقی را از طرف محترم «بینوا» بدست آورد و چندین تقدیرنامه از طرف وزارت اطلاعات و کلتور وقت حاصل کرد.

در سال 1358 ش، زمانیکه قوای شوروی سابق افغانستان را اشغال کرد، دوباره از آغوش میهن جدا شد، به پاکستان رفت و از آنجا به امریکا پناهنده شد. وی در خارج از کشور نیز فعالیت های چشمگیر فرهنگی انجام داده است. در سال 1980 میلادی زمانیکه به امریکا اقامت گزید از طرف

د پانو شمیره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خبر و لولئ

دولت امریکا به حیث نطق دری در رادیو صدای امریکا مقرر شد و برای مدت ده سال وظیفه نطقی را پیش برد اما نسبت مریضی شوهر عزیزش، جهت عملیات قلب مجبوراً از ایالت ورجینیا به ایالت کالیفورنیا رفت و مدتی را در کنار بسترشوهرش سپری نمود. با تاسف که اجل مهلت نداد محترم کبیر سراج داعیه اجل را لبیک گفت. (انالله و انا الیه راجعون)

خانم های ارجمند کشور ما چون لطیفه کبیر سراج و کوثر نورانی، رقیه حبیب ابوبکر، آمنه ملکزاده و دیگران بخاطر دفاع از دموکراسی، عدالت اجتماعی، تساوی حقوق با سهم گیری شان در کارهای فرهنگی و اجتماعی در اولین روزها که دموکراسی تازه ترین نفس هایش را می کشید ان خود گذری نمودند، با شهامت در برابر ناملایمات تلاش و ایستاده گی کردند تا راه پر پیچ و خم را بر دیگران هموار سازند.

خانم کبیر سراج مدت یازده سال در خدمت معارف و تربیه اولاد وطن قرار داشت مگر نسبت عواملی از معارف کنار رفت و حدود 25 سال درساحه فرهنگی کشور رادیو و تیاتر خدمات ارزشمند انجام داد.

وی در سال 1338 ش 1959 میلادی با کبیر سراج ازدواج نمود و حاصل ازدواج ایشان پنج پسر و دو دختر میباشد.